

NIEPOWOLNY (15) *ai*

W pisowni łącznej (14) w rozłącznej (1).

e oraz oba o jasne.

sg m N niepowolny (5). ◇ G niepowolného (2); -ého (1), -(e)go (1). ◇ f G niepowoln(e)j (1). ◇ D niepowoln(e)j (1). ◇ A niepowolną (1). ◇ n N niepowoln(e) (1). ◇ pl N m pers niepowolni (1). subst niepowolné (1). ◇ D niepowolnym (1). ◇ A subst niepowoln(e) (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w. s.v. powolny.

Nie dający sobą powodować, nieulegly, krnąbrny, nieposłuszny; cervicosus, immorigerus, intractabilis Mącz; contumax, inobsequens, imparens Cn (15): Kto fie fwey woli náłoży/ Niepowolnýc fługá Boży. Iż ma rogi báránkowe/ Wízákoż wždy zęby wilkowe. BierEz P; GlabGad O3; Mącz 50b, 461a; Znać że Luter miał nie powolną żonę/ musiałá go nie fłuchác. BiałKat 371 marg; áby zrozumiełi Náfzy, w czym twoi fłuchác cię niechcieli Aza gdy vyźrzą, przecz Rzym niepowolny Zginął [...] Zechcą podobno v fłuchác Polacy CiekPotrOstr)?(3.

niepowolny komu, czemu (3): Nieś to mey żenie vporney/ A mnie nigdy niepowolney. BierEz C4; Posłufzeństwo też bełtyi napoły odieće człeku iest/ iżz mu nieponiewolne [errata zmienia: niepowolne] ták iáko on Panu fwemu/ zoftáło. SkarŻyw 262, 503.

W przeciwstawieniu: »niepowolny ... powolny« (1): Krolowie nieposłufznym/ y niepowolnym ludziom pánuią: ále Páftherze álbo Bifkupi/ posłufznym y powolnym rofkázuią. KrowObr 3v.

Szeregi: »niedostateczny a niepowolny« (1): bączę/ iżz niebędatz świado^m dobrich gofpód/ ftanáles v tak niedoftateczne⁸⁰ a niepowolného gofpódárza? ForCnR B2v.

»nieposłuszny (i) niepowolny, (ociętny)« (2): KrowObr 3v; Immorigerus, Nieposłufzny/ niepowolny/ ociętny. Mącz 233c.

»zły a niepowolny« (1): czytał im [...] przegrośzki przekłętwa/ ieśli będą zli/ á woley Bofkiew niepowolni. SkarŻyw 503.

a. *Taki, którym nie da się kierować (3): Gdy by fye żyły kurczyły Niepowolné członki były/ w Oliwie łábęcie v fmaż Co namdleyfze tym żyły máz. SienLek 143v.*

niepowolny czemu (2): żądze rozumowi y dułzy niepowolne w ciáło wfiane iufz mieli SkarŻyw 261, 261.

Szereg: »zły a niepowolny« (1): iżz wnas niebyło żadney concupifcencyey/ to iest/ złey á niepowolney rozumowi żądzey SkarŻyw 261.

Synonimy: hardy, krnąbrny, niepociągły, nieposłuszny, nieskłonny, nieugłaskany, ociętny, uporny.

Cf POWOLNY